když věc byla přeměněna beze svolení zůstavitelova neb sice jím samým, avšak omylem anebo pouhou náhodou. V takových případech trvá odkaz a odkazovník může dle Zeillera, Nippla a Ungra žádati věc v té podobě a složení, jakou nyní má, kdežto dle Winiwartera a Stubenraucha má nárok na onu hodnotu, kterou věc v čas přeměny měla.

Ad 3. Zrušení testamentu odřeknutím dědiců: Nechce-li neb nemůže-li dědic neb substitut dědictví přijati, připadá ono dědicům zákonným. Tito jsou však povinni ostatní nařízení splniti. Odřeknou-li, připadá dědictví poměrně odkazovníkům (§ 726 o. o. z.). V tomto případě rozdělí se dědictví po zapravení odkazů je tížících, mezi odkazovníky a sice dle poměru hodnoty jich odkazů; ovšem musí se odkazovníci dle § 121 pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z., šetříce předpisů §§ 791 a 800 o. o. z. k dědictví přihlásiti. Není-li zákonných dědiců nebo nejsou-li způsobilými dědit, připadne pozůstalost jako odúmrť státu a nepřísluší odkazovníkům nárok na pozůstalost co takovou. Unger chce obdobně předpis § 726 o. o. z. i na tyto případy rozšířiti. Samo sebou se rozumí, že odkazovníci obdrží své odkazy — pokud arciť pozůstalost stačí — i tenkráte, když dědictví připadne státu jako odúmrť.

XI. Výkaz o splnění posledního pořízení.

Dědic nechť splní pokud možno vůli zůstavitelovu neb splnění pojistí a se soudu ohledně splnění vykáže (§ 817 o. o. z.). V testamentárním výkazu nechť dědic bod za bodem prokáže, jak splnil to, co mu bylo zůstavitelem v poslední vůli nařízeno (§ 177 říz. ve v. nesp.), zejména, že zpravil odkazovníky o odkazech jim učiněných a že zaplatil aneb aspoň pojistil odkazy zbožným neb užitečných účelům věnované, podobně jako odkazy nezletilcům neb poručencům neb osobám neznámým připadlé (§ 817 o. o. z, §§ 159, 160, 161 říz. ve v. nesp.). Ustanovil-li zůstavitel vykonavatele testamentu (viz tento čl.), podává výkazy tento společně s dědicem. Výkaz o splnění posledního pořízení kolkuje se 50 kr. na každém archu.

XI. Poplatky.

Právní listiny o převodu majetku na případ smrti, jako poslední pořízení (testamenty, kodicily), vzájemné testamenty, smlouvy dědické, darování na případ smrti, ustanovení ve smlouvách svatebních a jiných smlouvách mezi manžely o právech, jež příslušeti mají manželu jednomu pro případ smrti manžela druhého, podléhají kolku 1 zl. z prvního archu. Poplatek buď vyměřen současně s převodem majetku a váze na pozůstalosti.

Pořízení poslední vojínů náležejí ku privilegovaným testamentům; jsou to ona pořízení, kterých nezavedl zákon snad maje zření k určitým privilegovaným stavům nebo osobám, nýbrž proto, že zhusta vyhledávají toho nezbytně určité poměry, aby se uchýlilo od formálností všeobecnými předpisy stanovených. Výhody vojenských kšaftů obsaženy jsou ve vojenských zákonech (§ 600 o. o. z.). Druhé vydání I. dílu služebních předpisů pro c. k. vojsko z r. 1873 vyšlé v cirkulárním nařízení ze dne 2. června 1886 praes. č. 2839 obsahuje tato ustanovení:

Každá osoba stavu vojenského aktivně sloužící nebo zaopatřená v některé invalidovně má právo zříditi poslední nařízení o svém jmění s menšími formálnostmi, nežli jaké předpisují zákony civilní. Ku platnosti písemného pořízení, kterého osoba vojenská sama nepsala a nepodepsala, stačí její podpis a podpis dvou svědků, kteří mají býti současně přítomni, a z nichž

jeden může poslední pořízení napsati. Při ústním pořízení stačí přítomnost dvou svědků, kteří musí býti současně přítomni a zůstavitele musili znáti.

Toliko v poli válečném nevyhledává se ani při písemném ani při ústním kšaftu současné přítomnosti svědků ku platnosti jeho, jen když jinak pořízení nechybí právní jistota. Při posledním pořízení osob vojenských platnými svědky jsou též členové duchovního řádu, ženy a jinoši, kteří ještě 14. roku svého věku nedokonali. Všech těchto výhod požívají ostatně i ony osoby vojenské, které nenáležejí k stavu vojenskému, jestliže během válečného tažení jsou ve službách armády, nebo též v míru na moři na lodi válečné.

Platnost privilegovaného testamentu zaniká však:

1. Při všech posléze jmenovaných osobách uplynutím 6 měsíců od vyhlášení míru nebo vykročení z lodi a rovněž po 6 měsících, jestliže za války vstoupili pro svou osobu do pokojných poměrů;

2. při všech ostatních osobách vojenských bez výjimky uplynutím 6 měsíců od té doby, kdy vystoupili z činné služby; konečně

3. rovněž bez rozdílu osob po propuštění z trestu, a to přímo po vyhlášení trestu.

Výhody testamentů vojenských nemají místa při smlouvách dědických (nař. ze dne 8. března 1818 s. 132).

Posloupnosť dědická zákonná.

I. Pojem.

Předpisy o. obč. z., jež posloupnost všeobecně upravují, jsou většinou dispositivné, poněvadž zákon především zůstaviteli ponechává na vůli, aby posloupnost určil, a zanechal-li zůstavitel poslední vůli, nic protizákonného neobsahující, tu ji zákon nejen respektuje, nýbrž i náležité splnění její dle možnosti zabezpečuje. Neužije-li však zůstavitel tohoto, zákonem jemu propůjčeného práva, nastupuje zákon subsidiárně na jeho místo a stanoví, jak se má pozůstalost rozděliti a kdo z ní má podíl obdržeti. Posloupnost, o tyto zákonné předpisy se opírající, sluje posloupností zákonnou, dědici předpisy těmi povolaní nazývají se dědici zákonnými a dědické právo na předpisech těch spočívající zove se zákonným právem dědickým. Mezi zákonné dědice v širším smyslu počítati jest i dědice nepominutelné, kteří i přes poslední pořízení závětitelovo mají po zákonu nárok na určitý díl pozůstalosti (viz »Podíl povinný«); naproti tomu sluje posloupnost dědická, jež má průchod, když tu není platného posledního pořízení, zákonnou posloupností dědickou v už. smyslu nebo též intestátní posloupností dědickou, a zákonní dědicové zovou se tu dědici intestátními.

II. Případy zákonné posloupnosti.

Posloupnost zákonná může míti především průchod buď vzhledem k celé pozůstalosti neb jen k její části, poněvadž dle § 534 o. o. z. též různé druhy práva dědického vedle sebe obstáti mohou (viz »Právo dědické«).

1. Zákonná posloupnost v příčině celé pozůstalosti nastává:

a) nezanechal li zůstavitel ani posledního pořízení ani smlouvy dědické (§§ 727, 828 o. o. z.);

b) je li závěť neplatna, anebo

c) když žádný z povolaných dědiců dědictví přijati nechce neb nemůže.

2. Naproti tomu má zákonná posloupnost průchod jen ve příčině části pozůstalosti:

a) nepořídil-li zůstavitel o celé pozůstalosti;